

Aan:

De heer De Jong, Statenfractie Volt

In afschrift aan:

Provinciale Staten van Utrecht

ONDERWERP	Beantwoording schriftelijke vragen ex. art. 47 betreffende fraude met mesttransporten	TELEFOONNUMMER	+31618300572
		E-MAILADRES	jos.geenen@provincie- utrecht.nl
DATUM	05-03-2024	DOMEIN/OPGAVE	LLO
DOCUMENTNUMMER	UTSP-67524771-45736	TEAM	NEL
CONTACTPERSOON	Jos Geenen		
BIJLAGEN	Geen		

Geachte heer De Jong,

U heeft aan Gedeputeerde Staten vragen gesteld ex. art. 47 betreffende fraude met mesttransporten. Hieronder beantwoorden wij uw vragen.

Uw toelichting

Geachte leden van de Gedeputeerde Staten,

Op 09 februari 2024 publiceerde Follow the Money¹ dat de problemen rond structurele en grootschalige fraude met mestoverschotten niet zijn opgelost. Het OM dringt al jaren aan op vervanging van weeginstrumenten die klaarblijkelijk fraudegevoelig zijn: door te manipuleren met gewichten voeren boeren veel minder mest af dan de bedoeling is. Ook de NOS² Nieuws publiceerde dat het Openbaar Ministerie in een brief aan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid (LNV) in 2019 al waarschuwde dat apparatuur om te controleren of er met mesttransporten wordt gesjoemeld fraudegevoelig is. Een van de gevolgen van de mogelijke fraude is dat meer dan toegestane hoeveelheden mest worden uitgereden over land, met negatieve gevolgen voor bodem, water en natuur. Drie agrarische adviseurs zijn ook al veroordeeld tot celstraffen voor betrokkenheid bij mestfraude. De Europese Commissie dringt ook al jaren bij Nederland erop aan dat mestfraude harder moet worden aangepakt. Volgens NOS Nieuws zal het nog een hele tijd duren voordat de gebrekkige apparatuur daadwerkelijk is vervangen. Het ministerie stelt dat de zoektocht wel haast heeft omdat boeren volgens Europese regels steeds minder mest op eigen grond mogen uitrijden. Volt maakt zich zorgen. Eerder stelde Volt al schriftelijke en mondelinge vragen rond de mogelijke fraude met Europese subsidies, waar boeren mogelijk meer hectares opgeven dan daadwerkelijk in bezit hebbende, wat meer subsidie vanuit het GLB oplevert. Dit is een tweede gevoelige fraudezaak voor dezelfde doelgroep, die ook centraal staat in verschillende subsidieprogramma's van de provincie.

[1 Ministerie laat boeren al jaren met sjoemelapparatuur frauderen met mest - Follow the Money - Platform voor onderzoeksjournalistiek \(ftm.nl\)](#)

[2 OM waarschuwde ministerie voor fraudegevoelige apparatuur mestcontrole \(nos.nl\)](#)

Vraag

1. Hoe interpreteert GS het bovengenoemde nieuws van NOS Nieuws en Follow the Money? En deelt GS de zorgen van Volt over de gevolgen voor bodem, water en natuur?

Antwoord

Gedeputeerde Staten constateren dat er nog steeds sprake is van fraudegevoelige apparatuur bij mesttransporteurs. Wij delen dan ook uw zorgen dat dit mogelijk kan leiden tot schade aan bodem, water en natuur als gevolg van meer opgebrachte mest dan toegestaan.

Vraag

2. Heeft GS hier de afgelopen 6 jaar contact over gehad met het ministerie van LNV en/of het OM? En met agrarische ondernemers of agrarische belangenbehartigers? Zo ja, wanneer en waar ging dat over? Zo nee, denkt GS dat dit contact nodig is om de problemen te adresseren en zo nodig medewerking te verlenen aan het zichtbaar maken en oplossen?

Antwoord

Gedeputeerde Staten hebben hierover geen contact gehad met het ministerie van LNV of een andere overheidsinstantie. Ook niet met agrarisch ondernemers of agrarische belangenbehartigers. Mestaanwending en afvoer van mestoverschotten op veehouderijbedrijven is geregeld binnen de Meststoffenwet. Deze is o.a. gebaseerd op het Nitraatactieprogramma dat Nederland met de Europese Commissie is overeengekomen. De provincies hebben geen rol in het kader van de Meststoffenwet. Gedeputeerde Staten achten het niet haar taak, om de minister te wijzen op de fraudegevoeligheid van apparatuur.

Vraag

3. Is GS op de hoogte van (de kans op) dergelijke fraudezaken binnen provincie Utrecht? Zo ja, in welke mate en waar komt het voor? Zo nee, hoe kan GS hier wel zicht op krijgen?

Antwoord

Nee, Gedeputeerde Staten is niet op de hoogte van dergelijke fraudezaken. De provincies hebben geen rol in het kader van de Meststoffenwet. We worden hierover niet geïnformeerd door het OM.

Vraag

4. Is GS voornemens om deze mogelijke fraude verder aan het licht te brengen en te onderzoeken welke maatregelen kunnen worden genomen om hier iets aan te doen? Wat kan de rol van de provincie hierin zijn?

Antwoord

Het is de taak van de Voedsel- en Warenautoriteit om toe te zien op de mesttransporten en om gevallen van mogelijke fraude aan het OM door te spelen. Het OM is verantwoordelijk voor de vervolging van verdachten. Zoals bij vraag 3 al is geantwoord, heeft de provincie geen rol in het kader van de Meststoffenwet.

Vraag

5. Boeren in Utrecht kunnen op verschillende manieren subsidie ontvangen van de provincie (en ook vanuit Europa). Wat is de kans dat deze subsidies in Utrecht wordt uitgekeerd aan boeren die fraude plegen, en is GS voornemens subsidies stop te zetten en terug te vorderen als blijkt dat onrechtmatige praktijken zich hebben voorgedaan bij de betreffende personen en bedrijven? Zo ja, hoe en wanneer? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Aangezien Gedeputeerde Staten geen informatie hebben over mogelijke fraude in Utrecht kan er ook geen inschatting worden gemaakt van de kans dat boeren frauderen. Op grond van de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 2022 is de subsidieontvanger verplicht binnen twee weken schriftelijk melding te doen van strafrechtelijk onderzoek naar de subsidieontvanger. Op basis hiervan kan de provincie vaststellen of het strafrechtelijk onderzoek gerelateerd kan worden aan de gesubsidieerde activiteit, en of dit reden is de subsidie in te trekken dan wel terug te vorderen. Dit is echter afhankelijk van de bepalingen in de betreffende subsidieregeling

en/of beschikking. De provincie heeft recent geen meldingen ontvangen van subsidieontvangers over strafrechtelijke onderzoeken.

Vraag

6. Met oog op het huidige mestoverschot en de Europese regels die steeds minder mest op eigen grond toestaan: Welke mogelijke oplossingen voor het mestprobleem van boeren ziet de provincie als mogelijk haalbaar en wenselijk in de nabije toekomst, wat is daarbij de rol van de provincie, en wanneer en hoe gaat de provincie deze in de praktijk brengen?

Antwoord

Gedeputeerde Staten zien een aantal sporen die bijdragen aan de oplossing van het mestprobleem. Allereerst het uit de markt halen van dierrechten (varkens, pluimvee) en fosfaatrechten (rundvee). Dit is met name een taak van het ministerie van LNV. Dit gebeurt onder andere via opkoopregelingen en afroming bij verkoop van fosfaatrechten. Ten tweede zet de provincie in op de gebiedsgerichte aanpak via het UPLG. Dat bevat een generiek programma met doelsturing om de emissies te verlagen, biodiversiteit te bevorderen en meer gebruik te maken van natuurlijke processen. Daarnaast gaan we in een aantal gebieden aan de slag met het extensiveren van de landbouw. Tot slot zetten we in kader van het Convenant Versnellen innovatie emissiereductie duurzame veehouderij o.a. in op mestverwerking en mestvergisting.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen